

DE RIJKSBEGRUOTING VOOR 1936 EN DE BOSCHBOUW

De Rijksbegrooting voor het dienstjaar 1936, betreffende het Departement van Landbouw en Visscherij, die bereids door de beide Kamers der Staten-Generaal is aangenomen, bevat voor den Boschbouw de volgende cijfers:

Onderafdeeling VIII. Boschbouw	f 1.108.504.—
Paragraaf I. Staatsboschbeheer	„ 954.949.—
Paragraaf II. Boschwet	„ 78.555.—
Paragraaf III. Staatshulp voor bebossching	„ 75.000.—
PARAGRAAF I. STAATSBOSCHBEHEER.	

<i>Artikel 46. Personeelsuitgaven</i>	„ 308.524.—
---	-------------

Dit artikel bevat de bezoldiging van het personeel in vasten en tijdelijken dienst (68 technische en 29 administratieve ambtenaren).

<i>Artikel 47. Materieele behoeften en overige uitgaven met den Algemeenen Dienst verband houdende</i>	„ 63.355.—
--	------------

Bureelkosten; verzending van dienststukken; reis- en verblijfkosten; verplaatingskosten; kostenvan yerpachtingen, verkoopingen en aanbestedingen; overige uitgaven.

<i>Artikel 48. Grondbelasting, Waterschapslasten en Gemeentelijke belastingen</i>	„ 25.000.—
---	------------

<i>Artikel 49. Exploitatie-uitgaven</i>	„ 540.970. ¹⁾
---	--------------------------

Ontginning; onderhoud; materialen; werktuigen en gereedschappen; aandeel in de kosten van den Rijksgebouwendienst; overige uitgaven.

Dit artikel bevat o.m. de volgende posten:

a. houtvesterij Breda	„ 56.250.—
b. houtvesterij Kootwijk	„ 65.600.—
c. Rijkszaadeest te Stroe	„ 2.500.—
d. houtvesterij Haarlem	„ 75.000.—
e. houtvesterij Assen	„ 70.000.—
f. „ Emmen	„ 51.000.—
g. „ De Eilanden	„ 50.000.—
h. „ Nijmegen	„ 10.900.—

¹⁾ Ten einde vergelijking met vorige jaren mogelijk te maken, zijn de arbeidsloonen, die aanvankelijk onder den post personeelsuitgaven waren ondergebracht, weer onder den post exploitatie-uitgaven gebracht.

j.	„	Eindhoven	„	20.000.—
j.		boschwachterij Nieuw-Soerel	„	7.500.—
k.	„	Staphorst	„	18.000.—
l.		beheer Kreelsche Bosch c.a.	„	1.225.—
m.		beheer bosschen bij het Rijkskrank- zinnigengesticht te Woensel	„	2.400.—
n.		beheer bosschen voorm. legerplaats bij Vught	„	1.500.—
o.		beheer bosschen bij Psychopathenasyl te Avereest	„	900.—
p.		aandeel in de kosten van den Rijksge- bouwendienst	„	1.495.—
q.		overige uitgaven (uitkeeringen aan ar- beiders wegens verlof, invaliditeit, ver- hinderung om te werken enz.; verzeke- ringen (Sociale wetgeving); unifor- men; opleiding tot boschwachter; mu- seum en onvoorzien	„	106.700.—
		<i>Artikel 50. Aankoop — en annuïteiten ter zake van vroegeren aankoop — van vast goed ter afronding of uitbreiding van het Staatsboschbezit; afkoop van lasten, druk- kende op aangekochte gronden .....</i>	„	17.000.—
		<i>Artikel 51. Boschstatistiek.</i>		
		Kosten in verband met de voorbereiding der samenstelling van een boschstatistiek ...	„	100.—

PARAGRAAF II. BOSCHWET.

		<i>Artikel 116. Materieele behoeften en en overige uitgaven (Boschraad) .....</i>	„	2.055.—
		Bureelkosten; reiskosten; overige uitgaven.		
		<i>Artikel 117. Overige uitgaven betreffende de Boschwet .....</i>	„	76.500.—
		Kosten, bedoeld in de artikelen 4 en 12 der wet; overige uitgaven.		

PARAGRAAF III.

STAATSHULP VOOR BEBOSSCHING.

		<i>Artikel 54. Bebossching van woeste gronden .....</i>	„	75.000.—
		Staatshulp aan gemeenten of andere pu- blikrechtelijke lichamen, aan vereenigingen en stichtingen van algemeen nut; onderzoek van gronden.		

De staatshulp is bestemd voor de gemeenten: Venray, Bergen (L.), Someren, Herpen, Mook, Mill, Veldhoven, Eersel, Bladel, Vessem, Zeeland, Son, Hooge- en Lage Mierde, Deurne, Bergeijk, Best, Lieshout, Waalre, Stiphout, Escharen, Oostelbeers, Hilvarenbeek, Luijkgestel, Helmond,

Maarheeze, Uden, Hardenberg, Posterholt, Melick-Herkenbosch, Vlodrop, Berghem, Budel, Reusel, Aarle-Rixtel, Mierlo, Bakel, Valkenswaard, Wanroy, Ommen, Goirle, Heeze en Westerhoven.

Vergeleken met het dienstjaar 1935 is op de onderafdeeling Boschbouw f 37.838.— minder uitgetrokken (het vorige jaar bedroeg de vermindering f 19.705.—).

Deze vermindering is het gevolg van een verlaging van den post exploitatie uitgaven met rond f 48.000.—. Hier-tegenover staan enkele noodzakelijke verhoogingen van andere posten, tot een totaal bedrag van rond f 10.000.—.

De vermindering van de exploitatie uitgaven kan een prikkel tot verdere bezuiniging bij de bebossching inhouden, doch zal in wezen neerkomen op een inkrimping van de jaarlijks te bebossen oppervlakte. De post aankoop van vast goed, die in de jaren 1930 en 1931 nog meer dan f 90.000.— bedroeg, doch in 1935 reeds tot f 15.000.— was teruggebracht, is te gering voor de gewenschte uitbreiding van het onder het Staatsboschbeheer ressorteerende areaal, vooral wat betreft den aankoop van enclaven en kleine uitbreidingen of afrondingen van bestaande complexen. Naar het zich laat aanzien is de Regeering van meening dat de besnoeiing van dezen post reeds te ver is gegaan, gezien de verhooging voor het jaar 1936 met f 2.000.—, waardoor deze post op f 17.000.— is gebracht.

In het *Voorloopig Verslag* is ten aanzien van den Boschbouw het volgende opgemerkt :

„Verscheidene leden bepleitten opnieuw maatregelen ter bevordering „van een stijging der waarde der houtprijzen, mede in het belang van de be- „strijding der werkloosheid ten platten lande, welke door de slapte in „het boschdrijf sterk is toegenomen en door uitbreiding der bebossching „in belangrijke mate zou kunnen dalen.

„Van verschillende zijden werd er bij den Minister op aangedrongen, „de instandhouding van het Nederlandsche boschareaal te bevorderen. „In het bijzonder voor het voortbestaan van het particuliere boschbezit, „dat 84 pct. van de in Nederland met bosch bedekte oppervlakte uitmaakt, „zijn de vooruitzichten somber. Het eene landgoed na het andere wordt „verkaveld, niettegenstaande de goede werking van de Natuurschoonwet. „Naast steun aan den boschbouw zouden, zoo meenden de hier aan het „woord zijnde leden, verdere fiscale faciliteiten verleend moeten worden, „en voorts zouden maatregelen getroffen moeten worden, welke voor- „komen, dat het boschareaal door speculatie of ondoelmatige bebouwing „nog verder wordt ingekrompen.

„Staatsboschbeheer. Door eenige leden werd opgemerkt, dat in het „bijzonder in de Zuidelijke provinciën de klacht vernomen, wordt, dat „door de verschillende toeslagen in de werkverschaffing de totale in- „komsten der werkloozen in verscheidene gevallen uitgaan boven het „loon voor gelijksoortigen arbeid in het vrije bedrijf, ook in dat van het „Staatsboschbeheer. Men zou hieromtrent gaarne nadere gegevens van de „Minister ontvangen. Mocht deze klacht juist zijn, wat denkt de Minister „dan te doen om aan dezen onbevredigenden toestand een einde te „maken?

„Kan, zoo werd verder gevraagd, bebossching niet méér door het „Staatsboschbeheer worden uitgevoerd en minder in werkverschaffing?

„Voorts drongen eenige leden aan op verleening van den vrijen Zaterdagmiddag aan het personeel van het Staatsboschbeheer, voor zoover het dienstbelang zich daartegen in bepaalde gevallen niet verzet. In het algemeen kan huns inziens daartegen geen bezwaar bestaan. Het verleenen van den vrijen Zaterdagmiddag zou echter niet gepaard moeten gaan met vermindering van inkomsten. Naar de meening van deze leden bestaat daartoe ook geen reden, omdat het personeel gemiddeld nog 55 uur per week arbeidt.

„Boschraad. Verscheidene leden hadden met belangstelling kennis genomen van het in het Tijdschrift der Nederlandsche Heidemaatschappij verschenen verslag van den Boschraad. Daaruit blijkt wel, dat dit college aan de Regeering vele belangrijke adviezen geeft op het gebied van de boschcultuur en het natuurschoon. Men zou het op prijs stellen, indien niet weer 12½ jaar zou behoeven te worden gewacht alvorens het volgende verslag verschijnt. Ook vroeg men, of dit verslag niet vanwege de Regeering kan worden gepubliceerd. Het stemde de hieraan het woord zijnde leden tot voldoening, dat de Boschraad bijkens haar verslag krachtig heeft gepleit voor uitbreiding van het gemeentelijk en Staatsboschbezit. Met de waardeering voor het Staatsboschbeheer, welke uit het verslag van den Boschraad spreekt, kon men zich ten volle vereenigen”.

De Regeering antwoordde hierop in de *Memorie van Antwoord* :

„De ondergeteekende is bereid de andermaal ingediende voorstellen tot steun aan den Nederlandschen Boschbouw in overweging te nemen, al ontveinst hij zich niet, dat aan de doorvoering groote moeilijkheden verbonden zijn.

„Gaarne geeft hij de verzekering, dat het behoud van het Nederlandsche boschbezit zijn bijzondere aandacht heeft en hij met leedwezen ontwaart, dat ondanks de gunstige werking der Natuurschoonwet 1928 nog landgoederen geheel of gedeeltelijk onder den hamer komen, zeer tot schade van het natuurschoon.

„De vraag of nog verdere fiscale faciliteiten zouden kunnen worden verleend aan de eigenaren van onder de Natuurschoonwet 1928 gerangschikte landgoederen, zal de ondergeteekende met zijn ambtgenoot van Financiën overwegen.

„De opmerking omtrent grondspeculatie houdt nauw verband met de gewraakte ondoelmatige bebouwing. Zij betreft echter meer een onderwerp, waarbij de Departementen van Waterstaat en van Sociale Zaken zijn betrokken, weshalve deze opmerking ter kennis werd gebracht van zijn ambtgenooten, hoofden van genoemde Departementen.

„Staatsboschbeheer. De opmerking ten aanzien van de loonen en toeslagen bij de werkverschaffingen, in het bijzonder in de zuidelijke provinciën, in vergelijking met de loonen voor soortgelijken arbeid in het vrije bedrijf en bij het Staatsboschbeheer, is door den ondergeteekende aan zijn ambtgenoot van Sociale Zaken overgebracht.

„Met dien ambtgenoot zal hij mede gaarne overwegen de vraag of bebossching niet meer door het Staatsboschbeheer kan worden uitgevoerd en minder in werkverschaffing.

„In overeenstemming met het gebruik ten plattelande is bij het Staatsboschbeheer de vrije Zaterdagmiddag niet ingevoerd. Wel wordt des Zaterdagds de arbeid vroeger beëindigd dan op andere werkdagen, n.l. twee uur vroeger in de maanden April t/m September en één uur vroeger in de overige maanden.

„Hierbij zij opgemerkt, dat de gemiddelde werkduur per week niet 55, maar 51 uur bedraagt.

„Boschraad. Met genoegen ontwaarde de ondergeteekende, dat verscheidene leden met belangstelling hebben kennis genomen van het verslag, hetwelk de Boschraad heeft uitgebracht over zijn arbeid in de eerste 12½ jaar van zijn bestaan. Die arbeid ondervindt ook bij hem

„volle waardeering.

„Op zijn verzoek is den Boschraad toegestaan het verslag ter beschikking te stellen van de redacties van het Tijdschrift der Nederlandsche Heidemaatschappij en het Nederlandsche Boschbouwtijdschrift. „Daarna bestond voor publicering door de Regeering minder reden”.

Bij de behandeling van de begroting in de Tweede Kamer heeft de heer Hiemstra verbetering en uitbreiding van de bosschen in Nederland bepleit, vooral in verband met den houtvoorraad. De heer E bels steunde dit betoog en betrok daarbij ook de wenschelijkheid om steun aan den boschbouw te verleenen, ten einde de voortschrijdende verwaarloozing der bosschen te voorkomen. Ook de heer We it k a m p wees op het belang van een floreerend boschbedrijf, niet alleen om zooveel mogelijk hout op eigen bodem te kunnen produceeren, doch ook in verband met de werkverruiming en de werkverschaffing. Spreker betoogde de wenschelijkheid om de houtprijzen te steunen en zooveel mogelijk de voorkeur te geven aan het Nederlandsche product boven het ingevoerde.

In zijn antwoord wees Minister D e c k e r s e r op, dat van overheidswege de uitbreiding van het boschareaal wel wordt bevorderd, gezien de geleidelijke toename van het Staatsboschbezit en dat van de gemeenten. Ten aanzien van de gevraagde steunmaatregelen, deelde de Minister mede, dat in een bespreking met verschillende organen, die belang hebben bij den Nederlandschen boschbouw overleg zal worden gepleegd over de vraag wat gedaan moet worden in het belang van den Nederlandschen boschstand.

In het *Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs* in de Eerste Kamer vinden wij het volgende over den boschbouw vermeld:

„Eenige leden bepleitten maatregelen tot steun aan den boschbouw en tot instandhouding van het boschbezit. De oppervlakte in Nederland met bosch bezet is niet groot; ons land is een van de landen, die het armst zijn aan bosch. Wel heeft de Staat de bebossching van heidevelden e.d. ter hand genomen, maar het bosch, dat uit een oogpunt van natuurschoon belangrijk is, is voor het overgrootste deel in handen van particulieren. Verschillende — bekende — omstandigheden, hoofzakelijk van fiscaal aard, bemoeilijken den eigenaren het bosch in stand te houden, aangezien eene loonende exploitatie daarvan bij de thans geldende houtprijzen niet mogelijk is. Steeds meer landgoederen verdwijnen en daarmede de bosschen, die daarvan deel uitmaakten. Ten einde te voorkomen, dat ook de mooiste bosschen zullen verdwijnen, achten de heer van der Meer en de heer van der Meer eenerzijds maatregelen wenschelijk, waardoor de houtprijzen zoodanig zullen worden beïnvloed, dat de exploitatieverliezen eenigszins zullen worden beperkt, en bepleitten zij anderzijds, het in leven roepen van bepalingen ter bescherming van bestaande bosschen.

„Wijders gaven deze leden in overweging om, tenzij de benodigde gelden op andere wijze zouden zijn te vinden, door verkoop van domeingronden, voor den landbouw in gebruik, gelden vrij te maken voor het aankopen en instand houden van landgoederen, die rijk zijn aan natuurschoon en dreigen verloren te gaan.

„Andere leden, zich hierbij aansluitend, drongen in het bijzonder aan

„op maatregelen tot verhooging van het prijspeil van het hout en stelden „in dit verband de vraag, waarom het hier te lande benoodigde hout „(b.v. voor biels), zoo vaak uit het buitenland wordt betrokken. Zij „achtten dit mede ongewenscht met het oog op de bezwaren, die daarvan „zouden worden ondervonden, wanneer onverhoopt zich eens complicaties „met het buitenland mochten voordoen.”

De Regeering heeft hierop in de *Memorie van Antwoord* het volgende geantwoord :

„De mogelijkheid tot steun van den Nederlandschen boschbouw maakt „bij den ondergeteekende een punt van overweging uit. Ten aanzien van „het behoud van het particulier boschbezit oefent de Natuurschoonwet „1928 eene heilzame werking uit. Ruim 50.000 hectaren grond worden „reeds ten gevolge van deze wet in het belang van het natuurschoon be- „waard. In hoeverre naast mogelijken steun van den Nederlandschen „boschbouw en de fiscale verlichtingen, welke de Natuurschoonwet 1928 „geeft, nog verdere beschermende maatregelen van bestaande bosschen „mogelijk zijn, wil de ondergeteekende gaarne overwegen.

„De ondergeteekende betwijfelt of verkoop van landbouwdomainen, „waaraan groote bezwaren zijn verbonden, in de tegenwoordige omstan- „digheden in overweging genomen mag worden.

„Ter bevordering van het gebruik van inlandsch hout heeft de onder- „geteekende nog kort geleden een aanschrijven gericht tot de provinciale- „en gemeentebesturen, terwijl hij daaromtrent tevens met zijn ambtgenoot „van Waterstaat in overleg getreden is.”

Bij de behandeling van de begrooting in de 1e Kamer is de boschbouw niet besproken.